

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทนี้กล่าวถึง ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า การวิเคราะห์ข้อมูล การอภิปรายผล ข้อเสนอแนะ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อทราบระดับและเปรียบเทียบการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาประชาธิปไตยของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดยะลา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ผู้เป็นหัวหน้าโครงการประชาธิปไตย เพื่อเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีวิทยุและขนาดโรงเรียนต่างกัน เพื่อเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูอาจารย์ผู้เป็นหัวหน้าโครงการประชาธิปไตยที่มีวิทยุและขนาดโรงเรียนต่างกัน และเพื่อทราบข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ผู้เป็นหัวหน้าโครงการประชาธิปไตย ในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน และครูอาจารย์ผู้เป็นหัวหน้าโครงการประชาธิปไตย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ยะลา จำนวน 280 ชุด เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัย สร้างขึ้นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา แบ่งเป็นสามตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2

เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา 10 กิจกรรม คือ กิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม กิจกรรมคณะกรรมการนักเรียน กิจกรรมการสอนข่าวและเหตุการณ์ กิจกรรมการใช้ห้องสมุด กิจกรรมการจัดนิทรรศการ กิจกรรมประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างเสริมระบบประชาธิปไตย กิจกรรมวันสำคัญ กิจกรรมการแข่งขันกีฬา กีฬา กิจกรรมทำความสะอาดอาคารสถานที่ และกิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรม ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 75 ข้อ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะการปรับปรุงการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย จากนั้นได้นำแบบสอบถามให้คณะกรรมการควบคุมปริญญาโทและปริญญาตรีผู้เชี่ยวชาญปรับปรุงแก้ไขเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง แล้วนำไปทดลองใช้กับประชากรที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ผู้เป็นหัวหน้าโครงการประชาธิปไตย ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเชื่อมั่น ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.98

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวและขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาควิชา ถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดยะลา แล้วขอหนังสือแนะนำตัวและขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดยะลาไปถึงหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ เพื่อให้ออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ผู้เป็นหัวหน้าโครงการประชาธิปไตย จำนวน 280 ชุด ปรากฏว่าได้คืน 280 ชุด (ร้อยละ 100) เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 280 ชุด (ร้อยละ 100)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ คือ ข้อมูลตอนที่ 1 หาค่าร้อยละเพื่อทราบอัตราส่วนของผู้ตอบแบบสอบถามตามลักษณะของตัวแปรอิสระ ข้อมูลตอนที่ 2 หาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วยค่า

2. วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา โดยจัดลำดับความถี่แยกเป็นรายด้าน

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ระดับการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ผู้เป็นหัวหน้าโครงการประชาธิปไตย โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า กิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม กิจกรรมการสอนข่าวและเหตุการณ์ กิจกรรมการจัดนิทรรศการและกิจกรรมประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างเสริมระบบประชาธิปไตย อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านกิจกรรมคณะกรรมการนักเรียน กิจกรรมการใช้ห้องสมุด กิจกรรมวันสำคัญ กิจกรรมการแข่งขันกีฬา กิจกรรมทำความสะอาดอาคารสถานที่ และกิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรม อยู่ในระดับมาก
2. ระดับการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า กิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม กิจกรรมการสอนข่าวและเหตุการณ์ กิจกรรมการจัดนิทรรศการ และกิจกรรมประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างเสริมระบบประชาธิปไตย อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านกิจกรรมคณะกรรมการนักเรียน กิจกรรมการใช้ห้องสมุด กิจกรรมวันสำคัญ กิจกรรมการแข่งขันกีฬา กิจกรรมทำความสะอาดอาคารสถานที่ และกิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรม อยู่ในระดับมาก
3. ระดับการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีวิทยุติดตัวกว่า 40 ปี โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายกิจกรรมพบว่า กิจกรรมการสอนข่าวและเหตุการณ์ กิจกรรมการจัดนิทรรศการ และกิจกรรมประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างเสริมระบบประชาธิปไตย อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม กิจกรรมคณะกรรมการนักเรียน กิจกรรมการใช้ห้องสมุด กิจกรรมวันสำคัญ กิจกรรมการแข่งขัน

กีฬา กีฬา กิจกรรมทำความสะอาดอาคารสถานที่ และกิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรม อยู่ในระดับมาก สำหรับผู้บริหารโรงเรียนที่มีวิทยุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า กิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม กิจกรรมการสอนข่าวและเหตุการณ์ กิจกรรมการจัดนิทรรศการ กิจกรรมประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างเสริมระบบประชาธิปไตย และกิจกรรมวันสำคัญ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนกิจกรรมคณะกรรมการนักเรียน กิจกรรมการใช้ห้องสมุด กิจกรรมการแข่งขันกีฬา กิจกรรมทำความสะอาดอาคารสถานที่ และกิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรม อยู่ในระดับมาก

4. ระดับการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียน และตั้งแต่ 12 ห้องเรียนขึ้นไป โดยส่วนรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายกิจกรรมพบว่า กิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม กิจกรรมการสอนข่าวและเหตุการณ์ กิจกรรมการจัดนิทรรศการ และกิจกรรมประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างเสริมระบบประชาธิปไตย อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนกิจกรรมคณะกรรมการนักเรียน กิจกรรมการใช้ห้องสมุด กิจกรรมวันสำคัญ กิจกรรมการแข่งขันกีฬา กิจกรรมทำความสะอาดอาคารสถานที่ และกิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรม อยู่ในระดับมาก

5. ระดับการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา ตามทัศนะของครูอาจารย์ผู้เป็นหัวหน้าโครงการประชาธิปไตย โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายกิจกรรมพบว่า กิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม กิจกรรมการสอนข่าวและเหตุการณ์ กิจกรรมการจัดนิทรรศการ และกิจกรรมประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างเสริมระบบประชาธิปไตย อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนกิจกรรมคณะกรรมการนักเรียน กิจกรรมการใช้ห้องสมุด กิจกรรมวันสำคัญ กิจกรรมการแข่งขันกีฬา กิจกรรมทำความสะอาดอาคารสถานที่ และกิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรม อยู่ในระดับมาก

6. ระดับการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา ตามทัศนะของครูอาจารย์ผู้เป็นหัวหน้าโครงการประชาธิปไตย ที่มีวิทยุต่ำกว่า 40 ปี และตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า กิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม กิจกรรมการสอนข่าวและเหตุการณ์ กิจกรรมการจัดนิทรรศการ และกิจกรรมประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างเสริมระบบประชาธิปไตย อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนกิจกรรมคณะกรรมการนักเรียน กิจกรรมการใช้ห้องสมุด กิจกรรมวันสำคัญ กิจกรรมการแข่งขันกีฬา กิจกรรมทำความสะอาดอาคารสถานที่ และกิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรม อยู่ในระดับมาก

7. ระดับการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา ตามทัศนะของครูอาจารย์ที่เป็นหัวหน้าโครงการประชาธิปไตย ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า กิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม กิจกรรมการสอนข่าวและเหตุการณ์ กิจกรรมการจัดนิทรรศการ และกิจกรรมประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างเสริมระบบประชาธิปไตย อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนกิจกรรมคณะกรรมการนักเรียน กิจกรรมการใช้ห้องสมุด กิจกรรมวันสำคัญ กิจกรรมการแข่งขันกีฬา กิจกรรมทำความสะอาดอาคารสถานที่ และกิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรม อยู่ในระดับมาก สำหรับครูอาจารย์ที่เป็นหัวหน้าโครงการประชาธิปไตย ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดตั้งแต่ 12 ห้องเรียนขึ้นไป โดยส่วนรวมปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า กิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม กิจกรรมการสอนข่าวและเหตุการณ์ กิจกรรมการจัดนิทรรศการ กิจกรรมประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างเสริมระบบประชาธิปไตย และกิจกรรมวันสำคัญ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนกิจกรรมคณะกรรมการนักเรียน กิจกรรมการใช้ห้องสมุด กิจกรรมการแข่งขันกีฬา กิจกรรมทำความสะอาดอาคารสถานที่ และกิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรม อยู่ในระดับมาก

8. ผลการเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ที่เป็นหัวหน้าโครงการประชาธิปไตย โดยส่วนรวมและรายกิจกรรมไม่แตกต่างกัน

9. ผลการเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีวิทยุและขนาดของโรงเรียนต่างกัน พบว่า

9.1 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีวิทยุติต่ำกว่า 40 ปี และตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป โดยส่วนรวม และรายกิจกรรมไม่แตกต่างกัน

9.2 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีขนาดโรงเรียนต่ำกว่า 12 ห้องเรียน และตั้งแต่ 12 ห้องเรียนขึ้นไป โดยส่วนรวมและรายกิจกรรมไม่แตกต่างกัน

10. ผลการเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา ตามทัศนะของครูอาจารย์ที่มี วิทยุติและขนาดของโรงเรียนต่างกัน พบว่า

10.1 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูอาจารย์ผู้เป็นหัวหน้าโครงการประชาธิปไตย ที่มีวิทยุติต่ำกว่า 40 ปี และ ตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป โดยส่วนรวมและรายกิจกรรมไม่แตกต่างกัน

10.2 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูอาจารย์ผู้เป็นหัวหน้าโครงการประชาธิปไตย ที่มีขนาดโรงเรียนต่ำกว่า 12 ห้องเรียน และตั้งแต่ 12 ห้องเรียนขึ้นไป โดยส่วนรวมและรายกิจกรรมไม่แตกต่างกัน

11. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา ตามข้อเสนอแนะของ ผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ผู้เป็นหัวหน้าโครงการประชาธิปไตยทั้งสิบกิจกรรม มีประเด็น ที่น่าสนใจดังนี้

11.1 กิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ควรส่งเสริมให้ นักเรียนใช้กระบวนการกลุ่มโดยอิสระ ควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้ปฏิบัติอย่างจริงจังและ ต่อเนื่อง ควรมีการติดตามผลการปฏิบัติงานของครูเป็นระยะ ๆ ควรส่งเสริมให้ครูได้ฝึกอบรม และศึกษาดูงานอย่างสม่ำเสมอ ควรส่งเสริมการใช้บุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนทุกกลุ่มประสบการณ์ และควรส่งเสริมให้ครูลดบทบาทลงเพียงแค่เป็นผู้คอยชี้แนะและ ให้ความช่วยเหลือในการจัดกิจกรรม

11.2 กิจกรรมคณะกรรมการนักเรียน ควรกำหนดขอบเขตการปฏิบัติงานของคณะกรรมการนักเรียนให้ชัดเจน ควรส่งเสริมให้ครูผู้รับผิดชอบได้ปฏิบัติงานด้วยความเอาใจใส่ ควรมีการติดตามผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการนักเรียนเป็นระยะ ๆ ควรส่งเสริมให้ครูและนักเรียนร่วมกันประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการนักเรียน และควรมีแผนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการนักเรียนไว้อย่างชัดเจน

11.3 กิจกรรมการสอนข่าวและเหตุการณ์ ควรส่งเสริมให้นักเรียนหาข่าวที่เป็นประโยชน์และทันต่อเหตุการณ์ ควรส่งเสริมให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์ข่าวได้ ควรส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญของการสอนข่าวและเหตุการณ์ ผู้บริหารจะต้องเข้าใจกระบวนการสอนข่าวและเหตุการณ์และสามารถนิเทศได้ และผู้บริหารจะต้องควบคุม กำกับ ติดตาม การสอนของครูเป็นระยะ ๆ

11.4 กิจกรรมการใช้ห้องสมุด ควรส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมของห้องสมุด ควรส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้บริการของห้องสมุด ควรส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักวิธีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่มุ่งให้นักเรียนรักการอ่านให้มากที่สุด ควรจัดบรรยากาศในห้องสมุดให้อ่านง่ายต่อการเรียนการสอน และควรส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

11.5 กิจกรรมการจัดนิทรรศการ ควรส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดนิทรรศการ ควรส่งเสริมให้ครูและนักเรียนร่วมกันจัดนิทรรศการ ควรวางแผนการจัดนิทรรศการให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน ควรส่งเสริมให้นักเรียนมีอิสระในการจัดนิทรรศการ ควรส่งเสริมให้มีการจัดนิทรรศการทุกระดับชั้น และควรรีบบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ

11.6 กิจกรรมประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างเสริมระบบประชาธิปไตย ควรจัดประชาสัมพันธ์หลาย ๆ รูปแบบตามความเหมาะสม ควรจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนเข้าใจระบอบประชาธิปไตย ควรส่งเสริมให้นักเรียนรับผิดชอบเป็นกลุ่มและมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบให้ชัดเจน และผู้บริหารควรกำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์เป็นระยะ ๆ

11.7 กิจกรรมวันสำคัญ ควรส่งเสริมให้นักเรียนร่วมกิจกรรมกับชุมชนในวันสำคัญ ควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมวันสำคัญให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น ควรส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมวันสำคัญ ควรส่งเสริมให้ครูกับนักเรียนได้ร่วมกันจัดกิจกรรมวันสำคัญ และควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมวันสำคัญอย่างจริงจังและเน้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญอย่างแท้จริง

11.8 กิจกรรมการแข่งขันกีฬา ควรส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้ดำเนินการและร่วมกันรับผิดชอบ ควรส่งเสริมให้นักเรียนเคารพกฎกติกาและมีน้ำใจเป็นนักกีฬา ควรจัดให้มีการแข่งขันทุก ๆ ปี เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียน ควรส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้ดำเนินการโดยมีครูเป็นผู้คอยช่วยเหลือแนะนำ และควรส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมแข่งขันกีฬา

11.9 กิจกรรมทำความสะอาดอาคารสถานที่ ควรส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้มีบทบาทและร่วมกันรับผิดชอบ ควรมีการติดตามผลการปฏิบัติงานของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ควรส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้ดำเนินการในรูปของคณะกรรมการ ควรส่งเสริมให้บุคลากรทุกฝ่ายได้เอาใจใส่และมีความรับผิดชอบ และผู้บริหารควรส่งเสริมกิจกรรมทำความสะอาดอาคารสถานที่เป็นพิเศษเพื่อฝึกให้นักเรียนมีนิสัยรักความสะอาด

11.10 กิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรม ควรส่งเสริมการเป็นผู้นำผู้ตามที่ดีและความเสียสละให้เกิดกับนักเรียนให้มากที่สุด ควรส่งเสริมนักเรียนให้รู้จักการอยู่ร่วมกันและรู้จักการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน ควรประสานงานกับผู้ปกครองและชุมชนเพื่อให้การสนับสนุนในการอยู่ค่ายพักแรม ควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรมในระดับกลุ่มโรงเรียน ควรกำหนดวัตถุประสงค์การอยู่ค่ายพักแรมให้ชัดเจน และควรส่งเสริมให้ผู้กำกับลูกเสือเห็นความสำคัญของการอยู่ค่ายพักแรม

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา ตามทัศนะของผู้บริหาร

โรงเรียนและครูอาจารย์ผู้เป็นหัวหน้าโครงการประชาธิปไตย มีประเด็นที่น่าสนใจควรมานำอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ผู้เป็นหัวหน้าโครงการประชาธิปไตย ปรากฏดังนี้

การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ผู้เป็นหัวหน้าโครงการประชาธิปไตย โดยส่วนรวมและรายกิจกรรมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลวิจัยของ ยิง ทศน์แก้ว (2534 : 103 - 107) ที่ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดเพชรบุรี ไม่แตกต่างกันทุกกิจกรรม และสอดคล้องกับผลวิจัยของ ประชา เฟื่องแจ่ม (2536 : บทคัดย่อ) พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูที่ปรึกษาโครงการประชาธิปไตย เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ โดยส่วนรวมและรายกิจกรรมไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับผลวิจัยของ อาลัย หงษ์ทอง (2535 : บทคัดย่อ) ที่ได้พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน เกี่ยวกับการประเมินโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ผู้เป็นหัวหน้าโครงการประชาธิปไตย ไม่เป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา โดยทั่วไปผู้บริหารโรงเรียนไม่สามารถดำเนินการคนเดียวได้ จำเป็นต้องอาศัยจากครูอาจารย์ผู้เป็นหัวหน้าโครงการประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้ครูอาจารย์มีส่วนร่วมในทุกกิจกรรม มีกฎร่วมมือและประสานงานกันอยู่ตลอดเวลา ที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ สำนักงาน

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536 : คำนำ) ได้จัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษา แจกจ่ายให้โรงเรียนในสังกัดทั่วประเทศ ใช้อบรมผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ภายในโรงเรียนทุกคน ดังที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2527 : คำนำ) ให้เหตุผลสนับสนุนว่า การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรด้วยวิธีต่าง ๆ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะในการปฏิบัติงาน จะช่วยให้ทุกคนเกิดการเรียนรู้ มีทักษะประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ภิญญเฐ สาสตร (2517 : 422 - 423) อธิบายไว้ว่า การอบรมช่วยให้เกิดความรู้ความชำนาญ รู้จักใช้ความรู้เทคนิคต่าง ๆ ในการแก้ปัญหา มีเจตคติต่อการทำงาน สามารถนำความรู้ใหม่ ๆ ไปใช้ปฏิบัติจริง ทำให้งานบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และ เมธี บิลันธานนท์ (2525 : 149) สรุปไว้ว่า ทั้งผู้บริหารและครูอาจารย์จำเป็นต้องมีการฝึกอบรมและศึกษาคูงานร่วมกันจะได้ผลดียิ่งขึ้น จากเหตุผลข้างต้นเป็นผลให้การเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ผู้เป็นหัวหน้าโครงการประชาธิปไตย ไม่แตกต่างกัน

น่าจะเป็นผลดียิ่งขึ้นถ้าผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ภายในโรงเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของกิจกรรมนี้ ผู้บริหารร่วมปฏิบัติกิจกรรมกับครูอาจารย์ และมีการควบคุมกำกับติดตามผลอย่างต่อเนื่อง ควรประสานงานขอความร่วมมือจากชุมชนเพื่อช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ผลการเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนซึ่งแยกตามตัวแปรดังนี้

2.1 วิทยุณี จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี และตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป โดยส่วนรวมและรายกิจกรรมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลวิจัยของ อาลัย หงษ์ทอง (2535 : 118) พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีอายุต่างกัน เกี่ยวกับการประเมินโครงการสนับสนุน

กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมและรายค้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จ่านงค์ หนูเพชร (2536 : คำนำ) ที่ได้ศึกษาการบริหารงานโครงการประชาธิปไตยในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีอายุต่างกัน มีทัศนะต่อการบริหารงานทั้งโดยส่วนรวมและรายองค์ประกอบไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับผลวิจัยของ สุทิน แทนนุ้ย (2533 : 184) ที่ได้พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีอายุต่างกัน เกี่ยวกับการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยส่วนรวมและรายองค์ประกอบไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนที่ต่างกัน ไม่เป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดแนวทางให้โรงเรียนจัดกิจกรรมตามขอบข่ายไปในทิศทางอันเดียวกัน ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2530 : 2) ได้จัดอบรมผู้บริหารโรงเรียนทุกโรงเรียนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยตั้งแต่ปีการศึกษา 2528 เป็นต้นมา ดังที่ เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2525 : 126) กล่าวไว้ว่า การที่ผู้บริหารโรงเรียนได้รับรู้และประสบการณ์จากการอบรม ย่อมมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู (2528 : 48) สรุปไว้ว่า การฝึกอบรมผู้บริหารโรงเรียนทำให้ผู้บริหารโรงเรียนได้พัฒนาตนเองจนมีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการใช้เทคนิคต่าง ๆ สามารถบริหารและปฏิบัติงานได้ด้วยความมั่นใจมากขึ้น จากเหตุผลข้างต้นเป็นผลให้การเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีอายุต่างกัน ไม่แตกต่างกัน

น่าจะเป็นผลดียิ่งขึ้น ถ้าผู้บริหารโรงเรียนได้นำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมสัมมนา ได้มาปฏิบัติอย่างจริงจัง กำหนดนโยบายการปฏิบัติกิจกรรมไว้อย่างชัดเจน ดำเนินงานตามแผนงานที่ได้วางไว้ มีการควบคุมกำกับติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และควรจะประสานงาน

กับหน่วยงานที่รับผิดชอบและชุมชน เพื่อของบประมาณมาสนับสนุนให้การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 ขนาดของโรงเรียน จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียน และตั้งแต่ 12 ห้องเรียนขึ้นไป โดยส่วนรวมและรายกิจกรรมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลวิจัยของ ประชา เพ็งแจ่ม (2536 : 173) พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ระหว่างโรงเรียนประถมศึกษาต้นแบบและโรงเรียนประถมศึกษาทั่วไป โดยส่วนรวมและรายกิจกรรมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลวิจัยของ สุรพล จิตต์อำไพ (2527 : 110 - 190) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน เกี่ยวกับรูปแบบของการจัดกิจกรรมในโรงเรียนประถมศึกษาที่จัดกิจกรรมดีเด่น โดยส่วนรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โกศิศ แก่นอิน (2531 : 91) ที่ได้พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน เกี่ยวกับปัญหาการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง โดยส่วนรวมและรายกิจกรรมไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ขนาดของโรงเรียนที่ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติงานอยู่ต่างกัน ไม่เป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดให้ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องให้ความสนใจศึกษารายละเอียดของโครงการเป็นพิเศษ และอีกประการหนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2531 : 192 - 193) ได้กำหนดบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยไว้อย่างชัดเจนสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ ดังที่ นิโรธ งามสมัน (2527 : บทคัดย่อ) บันทึกไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างเดียวกัน ทำให้ความคิดไม่แตกต่างกัน และสอดคล้อง

กับคำกล่าวของ อรุณ รักธรรม (2527 : 78) สรุปไว้ว่า เมื่อมองในแง่เหตุผลของคนแล้ว โดยพื้นฐานทั่ว ๆ ไป มนุษย์ส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะเหมือนกันมากกว่าแตกต่างกัน จากเหตุผลดังกล่าว เป็นผลให้การเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาวิชาชีพไทยของผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน ไม่แตกต่างกัน

น่าจะเป็นผลดียิ่งขึ้น ถ้าผู้บริหารโรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อกำเนินงานการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาวิชาชีพไทย โดยให้คณะกรรมการร่วมกันประชุมวางแผนโดยใช้กระบวนการกลุ่มเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม ควรกำหนดขอบเขตการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ และมีแผนการปฏิบัติงานไว้เป็นเครื่องมือในการบริหาร จะทำให้ผู้บริหารโรงเรียนสามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จพัฒนางานให้มีความก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น

3. ผลการเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาวิชาชีพไทยของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา ตามทัศนะของครูอาจารย์ผู้เป็นหัวหน้าโครงการวิชาชีพไทย ซึ่งแยกตามตัวแปรดังนี้

3.1 วิทยุณี จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาวิชาชีพไทยของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูอาจารย์ผู้เป็นหัวหน้าโครงการวิชาชีพไทยที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี และตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป โดยส่วนรวมและรายกิจกรรม ไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จานงค์ หนูเพชร (2536 : 78) ได้ศึกษาการบริหารงานโครงการวิชาชีพไทยในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ครูอาจารย์ผู้เป็นหัวหน้าโครงการวิชาชีพไทยที่มีอายุต่างกัน มีทัศนะต่อการบริหารงานทั้งโดยส่วนรวมและรายองค์ประกอบ ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลวิจัยของ ประชา เฟื่องแจ่ม (2536 : 174) พบว่า ความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาโครงการวิชาชีพไทยที่มีอายุต่างกัน เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาวิชาชีพไทยในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ระหว่างโรงเรียนประถมศึกษาต้นแบบและโรงเรียนประถมศึกษาทั่วไป โดยส่วนรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับผลวิจัยของ โกศิศ แก่นอิน (2531 : 93) ที่ได้

พบว่า ความคิดเห็นของครูอาจารย์ที่มีอายุต่างกัน เกี่ยวกับการบริหารกิจการนักเรียนของ
ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง โดยส่วนรวมและ
รายด้านไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า วิทยุของครูอาจารย์ผู้เป็นหัวหน้าโครงการประชา-
ธิปไตยที่ต่างกัน ไม่เป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยของผู้บริหาร
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจ
เป็นเพราะว่า ครูอาจารย์ผู้เป็นหัวหน้าโครงการประชาธิปไตยในโรงเรียน ได้ผ่านการ
ฝึกอบรมเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการประชาธิปไตยร่วมกันทุกโรงในสังกัดสำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัดยะลา ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
แห่งชาติ (2528 : 151 - 159) ได้กำหนดแนวทางให้ครูอาจารย์ผู้รับผิดชอบโครงการ
ประชาธิปไตยในโรงเรียนรับทราบหน้าที่ รู้จุดหมายปลายทาง มีความเข้าใจถึงวิธีดำเนินงาน
รู้หลักในการทำงาน ดังที่ สมยศ นาวิกาน (2525 : 19) กล่าวไว้ว่า การเปิดโอกาสให้
บุคคลมีส่วนร่วมเป็นการเพิ่มความรับผิดชอบและพัฒนาให้บุคคลเกิดการยอมรับความสามารถ
ของกันและกัน ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 ค
: 16) สรุปไว้ว่า การเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานมีโอกาสได้ร่วมกันคิดร่วมกันทำตั้งแต่ต้น
จะทำให้เขาเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน และความรู้สึกนี้ส่งผลให้สมาชิกมุ่งมั่นที่จะ
ปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุด จากเหตุผลข้างต้น เป็นผลให้การเปรียบเทียบการจัดกิจกรรม
เพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ตามทัศนะของครูอาจารย์ผู้เป็นหัวหน้าโครงการประชาธิปไตย ที่มี
วิทยุต่างกัน ไม่แตกต่างกัน

น่าจะเป็นผลดียิ่งขึ้น ถ้ามีการจัดประชุมสัมมนาครูอาจารย์ทั้งโรงเรียน เพื่อร่วมกัน
ทบทวนการปฏิบัติงาน และควรส่งเสริมให้ครูอาจารย์เห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรม
มีความรับผิดชอบร่วมกัน ปฏิบัติงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ร่วมกันคิดเพื่อพัฒนาการดำเนินงาน
ให้ดีกว่าเดิมอยู่เสมอ

3.2 ขนาดของโรงเรียน จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า การจัดกิจกรรม
เพื่อพัฒนาประชาธิปไตยของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูอาจารย์ผู้เป็น

หัวหน้าโครงการประชาธิปไตย ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียน และตั้งแต่ 12 ห้องเรียนขึ้นไป โดยส่วนรวมและรายกิจกรรมไม่แตกต่างกัน

ผลวิจัยนี้สอดคล้องกับผลวิจัยของ ปรีดา รุ่งโรจน์ (2533 : 257 - 261) ได้ศึกษาการบริหารกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ครูอาจารย์ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีทัศนะต่อการบริหารกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยของผู้บริหารโรงเรียน โดยส่วนรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลวิจัยของ อาลัย หงษ์ทอง (2535 : 123 - 127) พบว่าความคิดเห็นของครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน เกี่ยวกับการประเมินโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับผลวิจัยของ สุทิน แทนนัย (2533 : 192 - 193) ที่ได้พบว่า ความคิดเห็นของครูอาจารย์ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน เกี่ยวกับปัญหาการบริหารกิจการนักเรียน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยส่วนรวมและรายองค์ประกอบไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ขนาดของโรงเรียนที่ครูอาจารย์ผู้เป็นหัวหน้าโครงการประชาธิปไตยปฏิบัติงานอยู่ที่ต่างกัน ไม่เป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูอาจารย์ผู้เป็นหัวหน้าโครงการประชาธิปไตยในโรงเรียนนำความรู้จากการประชุมสัมมนาไปสู่การปฏิบัติจริงในโรงเรียน ในด้านวิธีดำเนินการ วิธีการนิเทศติดตามผล และวิธีการประเมินผลของโครงการ และได้มาประชุมชี้แจงให้คณะครูอาจารย์ภายในโรงเรียนได้เข้าใจตรงกันในวิธีการดังกล่าว ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2531 : 192) ได้กำหนดภารกิจของโรงเรียนซึ่งถือว่าโรงเรียนเป็นหน่วยงานที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้โครงการต่าง ๆ ประสบผลสำเร็จ คณะครูทุกคนในโรงเรียนจะต้องเข้าใจขั้นตอนในการดำเนินงาน จึงสามารถนำแนวคิดในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยไปปฏิบัติให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ดังที่ อาลัย หงษ์ทอง (2535 : 124) กล่าวไว้ว่า สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา

แห่งชาติได้กำหนดนโยบายและแนวทางในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนไว้อย่างชัดเจน มีการติดตามผลการปฏิบัติงาน ทำให้บุคลากรในสายงานตระหนักถึงความสำคัญและมีความเข้าใจตรงกันต่อการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ซึ่งสอดคล้องกับ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2527 : 117) สรุปไว้ว่า การที่บุคคลได้รับรู้ในสิ่งที่ไม่แตกต่างกัน ผลที่จะได้ไม่แตกต่างกัน จากเหตุผลข้างต้นเป็นผลให้การเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ตามทัศนะของครูอาจารย์ผู้เป็นหัวหน้าโครงการประชาธิปไตยที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน ไม่แตกต่างกัน

น่าจะเป็นผลดียิ่งขึ้น ถ้าคณะครูอาจารย์ให้ความสนใจโดยการศึกษารายละเอียดของโครงการ ทำความเข้าใจให้ลึกซึ้งเกี่ยวกับวิธีการจัดกิจกรรม และควรส่งเสริมให้ครูอาจารย์จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มทุกกลุ่มประสบการณ์ ให้ครูลงบทบาทลง เพียงแต่เป็นผู้คอยชี้แนะให้ความช่วยเหลือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และครูจะห้องประสานงานกับชุมชนเพื่อที่จะให้ชุมชนเข้ามาช่วยเหลือจัดกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้บริหารโรงเรียนควรกำหนดเป้าหมาย แนวทาง และวิธีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนได้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง และสามารถจัดกิจกรรมให้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนดตามวัตถุประสงค์
2. ครูอาจารย์ผู้รับผิดชอบและที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ควรจะได้รับการฝึกอบรม เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจก่อนที่จะได้ดำเนินการจัดกิจกรรม โดยเฉพาะเรื่องจุดประสงค์ที่เน้น เกี่ยวกับพฤติกรรมและระบบประชาธิปไตย
3. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอควรจะได้มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลอย่างใกล้ชิด เพื่อจะได้นำผลมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาวิธีการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
4. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดควรสนับสนุนติดตามดูแลการให้ความรู้ความเข้าใจและแนวทางในการแก้ปัญหา เพื่อให้การจัดกิจกรรมบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างใกล้ชิด

5. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติควรมำผลลารศึกษา ค้นคว้า และวิจัย มาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในขณะนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยให้นักเรียนมีพฤติกรรม วิธีชีวิตประชาธิปไตยในด้านการระชมร ด้านสามัคคีธรรม และด้านบัญญัติธรรม ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา
2. ควรศึกษากระบวนการบริหารโครงการประชาธิปไตย ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา
3. ควรศึกษาการประเมินผลโครงการประชาธิปไตย ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา